

Bedrijfseconomie in Balans, 8^e druk, vwo,

Hoofdstuk 17 Eigen vermogen

Samenvatting d.d. 1-6-2019

18.1 Aandelenkapitaal

Het eigen vermogen vormt een buffer om mogelijke verliezen op te vangen, dit is de *garantiefunctie* van het eigen vermogen.

Aandelen zijn bewijzen van deelname in het aandelenkapitaal van een nv of bv. De *nominale waarde* is het bedrag dat op het aandeel staat. De *koerswaarde* laat het bedrag zien dat je voor het aandeel moet betalen als je het wilt kopen.

De *emissiekoers* is een door de onderneming vastgestelde prijs waartegen beleggers nieuwe aandelen kunnen kopen.

Bij het aandelenkapitaal onderscheiden we de volgende begrippen:

Maatschappelijk (of statutair) aandelenkapitaal	€
Aandelen in portefeuille	€

Geplaatst aandelenkapitaal	€

Maatschappelijk aandelenkapitaal is het totaalbedrag dat de nv aan aandelen mag uitgeven.

Geplaatst aandelenkapitaal is het maatschappelijk aandelenkapitaal verminderd met het bedrag van de niet-uitgegeven aandelen.

Een *belegger* is iemand die effecten koopt in de verwachting eraan te kunnen verdienen.

Het *dividend* is de winstuitkering voor de aandeelhouders. *Koerswinst* is de waardeinstijging van de aandelen.

Een *tantième* is een winstuitkering voor commissarissen en personeelsleden. Een andere beloning voor deze groep en personeel kan ook een optie zijn.

18.2 Preferent aandelenkapitaal

Sommige ondernemingen geven *preferente aandelen* uit. Dat zijn aandelen waarbij de houders van preferente aandelen op de een of andere wijze voorrechten genieten boven de houders van de gewone aandelen. De preferentie kan betrekking hebben op:

- de winstuitkering;
- de uitkering bij liquidatie;
- de zeggenschap (prioriteitsaandelen).

18.3 Emissie van aandelen

Een *prospectus* is een brochure waarin alle bijzonderheden over een aandelenemissie zijn opgenomen. Bij een emissie van aandelen kan een bv/nv aandelen plaatsen

- a pari: de emissiekoers is gelijk aan de nominale waarde
- boven pari: de emissiekoers is hoger dan de nominale waarde. Dan ontstaat *agio*, dit is het verschil tussen de emissiekoers en de nominale waarde.
- beneden pari: de emissiekoers is lager dan de nominale waarde.

18.4 Reserves

Een *reserve* is dat deel van het eigen vermogen dat niet uit geplaatst aandelenkapitaal en winstsaldo bestaat.

Soorten reserves:

- *winstreserves*, onderverdeeld in:
- *herwaarderingsreserve*, die ontstaat bij de opwaardering van duurzame productiemiddelen;
- *agioreserve*, deze ontstaat bij een verschil tussen de nominale waarde van de geplaatste aandelen en de emissiekoers.

Formele reserves zijn reserves die credit op de balans staan.

Materiële reserves zijn reserve-activa, deze staan debet op de balans. Vaak zijn dit beleggingen die snel in geld zijn om te zetten.

Redenen voor *reservevorming*:

- vergroten van het weerstandsvermogen van de onderneming;
- vervangen van vreemd vermogen door eigen vermogen;
- er hoeft bij uitbreiding geen beroep te worden gedaan op de vermogensmarkt;
- dividendstabilisatie (als de onderneming ernaar streeft elk jaar eenzelfde percentage dividend uit te keren).

18.5 Intrinsieke waarde

Intrinsieke waarde van de onderneming: bezittingen verminderd met het vreemd vermogen

-> intrinsieke waarde = eigen vermogen.

De *intrinsieke waarde* van een aandeel is:

$$\frac{\text{geplaatst en gestort aandelenkapitaal} + \text{alle reserves} + (\text{onverdeeld}) \text{ winstsaldo}}{\text{aantal geplaatste aandelen}}$$

= eigen vermogen/aantal aandelen.

De *beurskoers* wordt beïnvloed door: vraag en aanbod, intrinsieke waarde per aandeel, winst- en toekomstverwachtingen, speculatie en geruchten.

18.6 Dividend

De *winst* van een nv of bv komt toe aan de aandeelhouders. De uitkering die zij ontvangen wordt *dividend* genoemd. We onderscheiden stockdividend (in aandelen) en cashdividend (in geld).

Het *dividendpercentage* heeft altijd betrekking op de nominale waarde van de aandelen.

Berekening dividend: $\text{dividendbedrag} / \text{geplaatst aandelenkapitaal} \times 100\%$ of: $\text{dividend per aandeel} / \text{nominale waarde per aandeel} \times 100\%$.

Voordelen van stockdividend ten opzichte van cashdividend voor de onderneming: lagere afname liquide middelen, mogelijk minder lenen en toename van het eigen vermogen.

Nadeel: door de toename van het nominaal geplaatst aandelenkapitaal moet de onderneming in de toekomst over een hoger geplaatst aandelenkapitaal dividend uitkeren.

Voor de aandeelhouders:

- voordeel van stockdividend ten opzichte van cashdividend: de extra aandelen die ze tegen een hogere waarde dan de nominale waarde kunnen verkopen;
- nadelen: stockdividend vergt extra moeite om in contanten om te zetten en nog minder goed verkoopbaar bij een slechte situatie van de onderneming.